

OVERIJSE

3090

Gemeentebestuur Overijse

adres: De 'Vuurmolen', Begijnhof 17, 3090 Overijse
telefoon: 02/785 33 39
fax: 02/687 95 03
e-mail: info@overijse.be
url: www.overijse.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio:	Groene Gordel - Dijleland
Deelgemeenten:	Overijse
Oppervlakte:	44,43 km ²
Oppervlakteverdeling:	
– Landbouwgronden:	47,88%
– Bossen:	12,08%
– Bebouwde gronden:	37,13%
– Andere:	2,91%

Overijse wordt in het noordwesten grotendeels omsloten door het Zoniënwoud en zijn uitlopers. Delen ervan zoals het Stokkembos en het Marnixbos zijn op het gemeentelijk grondgebied gelegen. Ook op de steile hellingen tussen valleien en plateaus zijn bossen gelegen. Het Hagaardbos en het bos rond het kasteeldomein Clairbois zijn voorbeelden. Kenmerkend zijn de loofbossen langs de Lane, op de zuidflank van het plateau van Overijse, met dikwijls een rijke vegetatie in de kruid- en struiklaag. In de kasteelparken (o.a. Ter Bisdom/ Hof ter Geiten) komen relatief veel aangeplante uitheemse boomsoorten voor, dikwijls als solitair of bomengroepen. Ook het bos bij Koningsberg en het Marnixbos zijn grotendeels aangeplant. De loofhoutaanplanten van onder meer Amerikaanse eik, tamme kastanje en beuk langs de autosnelweg, zijn niet als bos te bestempelen, maar zijn wel structuurbepalend in de ruimtelijke structuur.

De valleien van IJse en Lane zijn de belangrijkste, min of meer aaneengesloten natuurlijke gehelen in de gemeente. De vallei van de IJse is een smalle vallei, met steile beboste hellingen. Langgerekte plassen en vijvers zijn kenmerkend voor de bovenloop van de IJsevallei. De meeste worden als visvijver of recreatievijver gebruikt en hebben weinig ecologische waarde. In de omgeving bevinden zich wel moerasland en rietvelden. Het zijdal van de Nellebeek sluit aan op de IJsevallei en is eveneens structuurbepalend voor de ruimtelijk-natuurlijke structuur.

Ook in de vallei van de Lane zijn verscheidene vijvers gelegen. De Lanevallei is breder dan de vallei van de IJse en er zijn merkkelijk meer grasweiden aanwezig. Bovendien wordt een belangrijke oppervlakte in de bovenloop van de Lanevallei ingenomen door alluviale bossen en struweelgemeenschappen. De belangrijkste zijdalen van de Lanevallei zijn die van de Vossebeek, Paardebeek en Moerlaanbeek. In de valleien zijn op verscheidene plaatsen kleinschalige populieraanplantingen te vinden. De valleiranden zijn dikwijls begroeid met overgangsbossen naar de drogere gronden. Bomenrijen (voornamelijk populier en wilg) rond weiden en vijvers zijn karakteristiek zowel voor de vallei van de Lane als voor de vallei van de IJse.

Tussen IJse en Lane is het plateau van Overijse gelegen. Het plateau van Duisburg situeert zich ten noorden van de IJse. De niet-bebouwde ruimte op de plateaus is hoofdzakelijk in agrarisch gebruik. Natuurelementen zijn er veeleer zeldzaam. Zowel intensief bemeste, soortenarme als minder bemeste, soortenrijke graslanden komen op de plateaus voor. Dikwijls liggen ze op steile hellingen en langs de woonkernen. Her en der zijn geruderalseerde, verlaten graslanden terug te vinden.

Op de plateaus en valleiflanken zijn de diverse holle wegen die er voorkomen belangrijke elementen in de ruimtelijk-natuurlijke structuur. Ze zijn omwille van hun unieke structuur en biologische waarden belangrijke schakels in het natuurlijk netwerk. De holle wegen rond Venusberg behoren tot de meest waardevolle in de gemeente. Holle wegen bevinden zich voornamelijk rond het plateau van Overijse.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

(Deels gewijzigd naar: De Saeger, S., Delafaille, S., Heirman, J. & Paelinckx, D., 2000. BWK; versie 2, kaartbladen 31-39. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.)

In het noorden van de gemeente bevinden zich de uitlopers van het Zoniënwoud namelijk het Stokkembos en het Marnixbos rond het kasteel van Marnix. Ze maken deel uit van een grensoverschrijdende bosstructuur op Vlaams niveau (tevens habitatrichtlijngebied). Het Zoniënwoud op het grondgebied van de gemeente bestaat hoofdzakelijk uit eiken-haagbeukenbos. Deze bossen zijn doorgaans rijker in voorjaarsflora dan de elders voorkomende beukenbossen met voorjaarsbloeiers als: bosanemoon, Wilde hyacint, Eenbloemig parelgras en soorten van zuurdere types zoals: Dalkruid en Lelietje-van-dalen. In het Bos van Marnix komen tevens zeer zure eikenberkenbossen voor.

Ter hoogte van Vlierbeek-Zavelborre aan de IJse komen vijvercomplexen, rietgordels, eutroof struweel en moeraspirearuigten voor. Aansluitend ligt het Hagaardbos (voornamelijk zure beukenbossen en lager gelegen alluviale bossen en bronbossen) en langs de andere zijde de Smeiberg en het Kasteel Clairbois met naast het parkgedeelte, zure eiken/beukenbossen en lager gelegen nitrofiële alluviale elzenbossen.

De vallei van de Laan loopt parallel aan de IJsevallei langs de zuidelijke gemeentegrens en gedeeltelijk op het grondgebied van Waver. Deze vallei is een uitgestrekt complex van alluviale essen-olmenbossen, maar ook van mesotroof elzenbos met zeggen. Dit type is op Vlaams niveau behoorlijk zeldzaam. Verder komen er ook zure eikenbossen voor. De Laanvallei heeft zeer waardevolle halfnatuurlijke graslandvegetaties die tot de best ontwikkelde van Vlaanderen horen (met o.a. holpijp, moerasstrepzaad, dotterbloem, adderwortel en brede orchis) deze komen voor ter hoogte van Terlanen (Vlaams natuurreservaat Rodebos en Laanvallei),.

Ter hoogte van de Tombeekheide en aansluitend valleigebied komen soortenrijke struisgrasgraslanden, rietlanden en grote zeggenvegetaties voor.

Waardevolle kwel- en dotterbloemgraslanden komen voor in de Nellebeekvallei.

De gemeente is rijk aan holle wegen. Deze bevinden zich voornamelijk rond het plateau van Overijse. Volgens het gemeentelijk structuurplan komen holle wegen voornamelijk voor in:

- omgeving Bisdom / Hof ter Geiten;
- omgeving Broensdelle, Kausdelle;
- Koningsbos (Walravensbosstraat);
- Lindaal;
- Smeiberg en domein Clairbois;
- Venusberg;
- Ketelheide;
- Schaatbroekbos;
 - Omgeving Mommaertshof;
 - Omgeving Reutenbeek.

3090

3090

